

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ шъуашэм и маф

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 177 (21906)

2019-рэ ильес

Гъубдж

Чъэпьюогъум и 1

ОСЭ Гъэнэфагъэ ииэл
къихэтутыгъэхэр яки
нэмых къэбархэр
тисайт ижугъотштых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Адыгэ шъуашэм и Маф

Лъэпкъ шъяжым и йотакIу

Адыгэ шъуашэм и Мафэ йоныгъом и 28-м игъекъотыгъэу Адыгэ Республикаем щагъэмэфэкъыгъ.

Республикэм и Къэралыгъо филармоние ичхэхаплэ къышызэуахыгъе къэгъэльэгъонхэр дахэу зэррагъэфагъэх. Гумэ Ларисэ, Исаева Анжелэ, нэмыхкхэм яльэпкъ яшагъэхэр, Адыгэ Республикаем лъэпкъ культурэмкэ и Гупчэ илофышхэм ялэпшысэхэр гъешгъонхыгъэх. Унагъом ищыкхэм пкыгъохэр, нэпэеплэ шуухафтынхэр, фэшхъафхэри лъэгупхъэх.

Цурмыт Рузанэ иадыгэ саехэр дахэх. Нэбгыре пшын пчагъэх къаклупчэ. Сее фыжым нэфийнэу къытепсэрэм пчегур нахь къегъашты. «Адыгэ пшыашэу саер зыщызылыгъэштым Тхэр етагъ» зыфепшоцт гупшысэр зыдэпшыгъэу фэшхъаф шъуашхэм, тхыпхъэхэм уяплы.

Тыркуем, Сирием, Иорданием, Косовэ къарыкыжыгъэхэ тильэпкъэгъухэр, хъаклехеу ягъусэхэр бэ хъухеу къэгъэльэгъонхэм япльых. Зэльашэрэ суретыш-модельерэу Стлашү Юрэ йофхъабзэм хэлажъэхэрэй пэгъокыгъэх, имэфэй мафэ фэгъэхыгъэу фэгушуагъэхэм ашыщых Адыгэ Республикаем лъэпкъ яофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьряйэ зэпхынгъэхэмкэ ыкын къэбар жъугъэм иамалхэмкэ и Комитет итхьа-

матэу Шхъэлэхъо Аскэр, республикэм общественне движениу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымышэкъо Рэмэзан, Хэсашхъэм хэтхэр, республикэм щыпсэухэрэ къэндзалхэм якупэу «Дуслыкым» ипащэу Алям

Ильясовыр, культурэм, искуствэм ялофышхэр, бзэхэр зыщызэрагъашхэрэ Гупчэу «Активым» ипащэу Едыдж Мэмэт, ныбджэгъухэр.

Пчагъэзэхахъэр зезыщахъэр Беданыкъо Замиэрэ Нэгъой

Заурре адыгэ шъуашэм икъэбар лъэпкъым итарихъ зерепхыгъэр къалотагъ. Пыгъем ишапхъэ итэу хуульфыгъэр зеклюэ шъуашэр зэрхэх. Бзыльфыгъэм шъебагъэу, дэхагъэу хэлтыр ишуюаш къегъэльяль.

Цыер е саер тарихым зэрэшшэрэй лъэпкъ шэн-хабзэхэм япхыгъэу зэрэштыри пчагъэзэхахъэм къышалотагъ.

Адыгэ шъуашэм и Мафэ республикэм ихэбзэ унашьоклэ азъэмэфэкъы. Правительствэм, Парламентым якъулыкүшэхэр, общественнэ движениехэм ахэтхэр хэлажьэх.

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгейим» журналистхэм къагъэхъазырыгъэ едзыгъюу адыгэ шъуашэм ехылтальэр филармонием къышагъэльэгъуагъ.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо академическе къэшьокло ансамблэу «Налмэсир», республикэм и Къэралыгъо орэдьо-къэшьокло ансамблэу «Исламыер», Къэралыгъо филармонием иэстрадэ купэу «Ошутенэр», къэлэцыкъу къэшьокло купэу «Нартыр», пчагъинау Гъуклэнл Батыр, орэдьохэу Еутых Вячеслав, Беданыкъо Замир, Мышэ Азида, Нэгъой Заир, нэмыхкхери мэфэкъым хэлжэхъэрэй. Адыгэ орэдхэмкэ, къашъохэмкэ, лъэпкъ мэкъамэхэмкэ тагъэгушуагъ. Стлашү Юрэ концертым ыцэ къышырали, имэфэй пае залым чэсжэр фэгушуагъэх.

Мэфэй зэхахъэр адыгэ джэгүкэ аухыгъ.

Зэкъошныгъэм игъогухэмкэ

Кавказым имамыр фэгъэхьыгъ

Кавказ шъолырым имамыр щылакэ фэгъэхьыгъэ я XX-рэ Дунэе фестивалыр чъэпьюогъум и 3 — 6-м Адыгэ Республикаем щыкъошт.

Кавказым ис лъэпкъхэм зэрэшэнхэм Дунэе фестиваляр афэорышэ.

Къалмыкыр, Къырым, къалэу Севастополь, Астрахань, Волгоград, Ростов хэкухэр, Темир Кавказым иреспубли-

кэхэр, Абхазыр, Къыблэ Осетиер, Адыгеир фестивалым хэлэжъэштых.

— Дунэе фестивалым илэсигэбэ хуугъэу тыхэлажьэ, — къытиуагъ Урысыем, Адыгэ-

им янароднэ артистэу, ансамблэу «Исламыем» ихудожественне пашэу, композиторэу Нэхэе Аслын. — Тиорэдхэмкэ лъэпкъэм тальэйэс, ежхэм якультури зэтэгъашэ.

Фестивалым шэныгъэлэжьхэр, тхыльеджаплэхэм ялофышхэр, искустввэр зыгъэльялэхэрэй хэлэжъэштых.

ЕМТЫЛЬ Нурый.

Адыгейм щагъэпсыгъэр ящэнэр

Федеральнэ таможеннэ кулыкъум и Кыблэ Гъэорышапэ икинологическэ Гупчэ Мыекъупэ щагъэпсыгъэу тыгъусэ, йоныгъом и 30-м, кызэуахыгъ.

Аш фэгъехьыгъэ юфхъабзэм хэлжьаагъэх Федеральнэ таможеннэ кулыкъум ипащэ игуадзэу Андрей Струковыр, АР-м и Лышъхъэу Күмпил Мурат, федеральнэ инспектор шъхъалеу Сергей Дрокинир, Кыблэ таможеннэ Гъэорышапэ имащэу Сергей Пашко, Краснодар таможнен имащэу Игорь Каплуновскэр, АР-м и Правительствэ хэтхэр, нэмийкхэр.

Федеральнэ таможеннэ кулыкъум ипащэ ыцэлкэ юфхъабзэм хэлжьаагъэрэм шуфес къарихыгъ Андрей Струковыр. Аш кызэриуагъэмкэ, кинологическэ Гупчэу Адыгейм щагъэпсыгъэм фэдэу Урысаем итыгъэр ту ныиэп, мый ящэнэр. Адрэхэр къалэхэу Москварэ Самарэрэ зидэтхэр. Гупчэм кинологхэр щагъэхъазырыщых, юф зышэхэрэм яшэнгъэхэм щахгъэхъошт, хэхэр щагъэсэштых. Кыблэ таможеннэ Гъэорышапэ имызакъо, нэмийк шъольыр гъэорышапэхэм якинологхэр щагъэхъазырынхэм, хэхэр щагъэсэнхэм атэлтиягъ. Андрей Струковыр кызэриуагъэмкэ, Адыгейр чынпэу зидэшсисир Гупчэр щагъынным зэрэфитгээпсыхъаагъэр, ежыри ильэс 11 хуугъэу кинологическэ кулыкъу зэрийр къыдальтэхээз къыхахыгъ. А зэлстэумэ республикэм имащэхэр лэпнэгъушо зерафхъуухэр анахь шъхъалеу зэрэшчытум кынгъетхыгъ, АР-м и Лышъхъэ зыкъыфигъазээ,

Гупчэр агъэпсын амал зэрарыгъэм фэш «тхъашуугъэпсэу» кыриуагъ.

Адыгейм имащэ кызэрефэ разэхэр кыгъэшшыпкъэжьэу, Федеральнэ таможеннэ кулыкъум имащэ АР-м и Лышъхъэу Күмпил Мурат таможнен зэдэлэжъэныгъэм игъэлтиэн илахьышу зэрэхишыгъаагъэм пас медаль кыфагъэшшошагъэу ар къэзыушихъатырэ тхыльым-

рэ бгъэхалхъэмрэ кыритыжыгъэх.

Республикэм имащэ гүшүйэр зештэм, пстэумэ апэу аш фэдэ тынкэ кызэрхагъэшгъэм фэш «тхъашуугъэпсэу» ариуагъ. Таможнен кинологическэ Гупчэу гүтэпшүүхэр зэралхыхэрэр щашынэу Адыгейр кызэрхахыгъэм пайи ирэзэнгъэ кыриотыкыгъ, республикэм-

кэ аш мэхъэнэ ин зэриэр кыхигъэшыгъ.

— **Таможнен кулыкъоу Адыгейм итыгъэр зызэфашыжкын гүхэл тыхыгъуугъагъ,** — кыгуагъ аш. — **Кинологическэ Гупчэр щагъэпсынэу кызэрхахыгъэр лъэшэу тигуулэ. Тиапшъэрэ еджэлтийн языром, Мыекъопэ къэралыгъю технологическэ университэтом, таможнен кулыкъум**

пае специалистхэр егъехьа-зырхэшь, а лъэныкъомкэ зэлхыныгъэ зэдтилиу юф зэдтшэнэу тэгүүэ. Сыд фэдэрэ лъэныкъоу тызэдэлжъэным тэ тифхъязыр.

Андрей Струковыр Күмпил Муратрэ лентэ плъижъыр зызэпаукыим үүж кинологическэ Гупчэу гектари 7,5-рэ хуурэр къакуухъагъ, посузальеу щагъэпсыгъэхэр къаплыхъагъэх.

Гупчэм ишын 2014-рэ ильэсүм итыгъэгъээз мазэ рагъэжьагъ, палъэхэм адиштэу ашыгъ. Псөольеш фирмэу ООО-у «ИСК» зыфиорэр ары зышигъэх. Аш кинологхэр щырагъэдэжэнхэм, а уахтэу зыщеджхэрэм кыклоц шыпсэунхэм, хэхэр щагъынхэм, щагъэсэнхэм апае ящикигъээ пистэури кыщыдэлтиягъ. Вокзалхэм, почтэ терминалхэм, транспорт лъэпкэ зэфшхъаффхэм, нэмийк чынпэхэм юф аашшэнхэм фэгъесэгъэнхэм пае ишкылагъэхэри агъеуцугъэх. Мы уахтэм кинолог 30-мэ ыкы аш фэдиз хээ пчагъэмэ зы уахтэм зыщагъэсэн алъэкинэу щыгъ. Андрей Струковыр журналистхэм яупчэхэм джэуапхэр къаритжхээз кызэриуагъэмкэ, тапэкэ а пчагъэр 200-м нағэсынэу гүхэл ял ыкы кинологхэм ядунэе зэнэкъоуухэр щызэхэшэгъэнхэм Гупчэр фытегъэпсыхъагъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Хэхъоныгъэхэм якъэкIуапIэхэр

АР-м и Лышъхъэу Күмпил Мурат министрэхэм, муниципалитетхэм япащэхэм тыгъусэ адьригэгъэ юфшэгъу зэхэсигъом юфыгъо зэфшхъаффхэм ашыхэпльагъэх. Анахьэу аналэ зытырагъэтыгъэр лъэпкэ проектхэм, федеральнэ программэхэм ягъэцэкэн ары.

Министерствэ пэпчь пшьээрильэу илэр шлок имылэу ыгыэцэлэн, хэбзэ кулыкъухэр зэгъусэхэу зэдэлжъэхэнхэу Күмпил Мурат къяджагъ.

— **Урысаем ишьольырхэмкэ рейтингим Адыгейр нахь щилыгъэжкотэним, федеральнэ грантхэр къэтхынным, къэралыгъом кытгупщырэ мылькур нахьыбзу кызэрэзыжкэдгэхъащтим талылъын фае,** — кыгуагъ Адампил Мурат. — **Аш тишилъыкъе, тишилъыкъолзэныр, хэхъоныгъэхэр шьольырхэм едгэшшынир тишилъырьль. Адыгейм кыщыдагъэкырэ продукциер нэмийк шьольырхэм ядгэшиэн, аш фэгъэхъыгъэ юфхъабзэхэм тахэлжъэн фае.**

Лъэныкъоу пстэухэмкэ зэхэуягъэу зэфхъыссыж дэгүүхэм тишилъыкъолзэныр шьольырьль зэрэшчтүрэхэй.

ликэм имащэ кыыхигъэшыгъ. Цыфхэм кыагъашэрэр нахьыбэ шыгъэнхэм кыщегъэжьагъэу чынопсым икъеухумэн, инвестициихэм ахэгъэхъогъэнхэм, юфшэпшээриуагъэр нахьыбэ шыгъэнхэм, лэжаклэхэр къэлтигъэнхэм, нэмийкхэм аналэ атырагъэтынэу зэхэсигъом хэлжьаагъэм къяджагъ.

Күмпил Мурат ыналэ зытыридэгъэ лъэныкъохэм ашыщ ныбжыкыиээ политикэм хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэр. Урысаем форумхэм республикэм исхэр ахэлжъэнхэм, мы лъэныкъом пэлүагъэхъэрэ мылькур нахьыбэ шыгъэнхэм зэхэсигъом ашытугушыгъагъэх. Джащ фэдэу къэлэджаклохэр еджалпэм шыгъэшгэхъэнхэм, спорт лъэныкъоу зэфшхъаффхэм республикэм зыщырагъэшшомбгүуним япхыгъэ юфыгъохэр зэхэсигъом щызэхахыгъэх.

АР-м и Лышъхъэу министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации имащэ игуадзэу Хъоткю Саниет «Киэугъоекло прави-

тельств» зыфиорэр проектыр республикэм зэрэшгэцакээрэм кытегуагъыгъагъ. — **Лъэныкъоу пэпчь ихэхъо-**

ныгъэ стратегие дгъэнэфэн, мылькоу кытгатлупширэр зэрифшъуашэу дгъэфедэн фае. Республиком социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэхэр ышынхэм фэгъэхыгъэ юфшэнэри гэцэкэгъэнхэр министрэ, муниципалитетым имащэ пэпчь зеришшээрилъыр кыхэсэгъэшы, — кыхигъэшыгъ Күмпил Мурат.

Цыфхэм тхъаусыхээ тхыльэу кыагъэхъихэрэ аналэ атырагъэтынэу республикэм имащэ зэхэсигъом хэлжьаагъэм къяджагъ. Социальнэ хытыумкэ кыагъэхъихэрэ зигугъу кышыгъэхъэм ашыщ. Унэхэр зэргээлтийнхэм епхыгъэ юфыгъом зэхэсигъом щите-гүүшгэшьагъэх.

ГҮҮНЭЖХҮҮКЬО

Сэтэнай.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

байгъэ

Мэфэк I IoftxhabzexemkI

Тэхъутэмькье районыр загъэпсыгъэр ильэс 95-рэ зэрэхъугъэр Йоныгъом и 27-м хагъэунэфыкыгъ. Ащ фэгъэхыгъэ мэфэкI Ioftxhabzэм хэлэжьагь АР-м и Лышьхъэу Къумпыл Мурат.

Пстэуми апэу къуаджэу Щындже щашыгъэ паркыр республикэм и Лышьхъэ зэригъэлэгъугъ. Миш пэлүагъехъанэу республика бюджетым къыхэхъигъэ сомэ миллионы 3 районым фатуцыгъагь. Къоджэдэсхэр ильэссыбэрэ зэжэгъэхэ паркыр джы зэтегъэпсыхъагь: цыифхэм гупсэфэу къышакуихъаным фэшл лъес плиткэ гъогухэм атыральхъагь, тетысхаплэхэр, кэлэццыкI джэгуплэхэр щашыгъэх, остыгъэхэр пальгагъэх.

Федеральнэ программэу «Лъэхъаным диштэрэ къээ щылахэр гъэпсыгъэнхъир» зыфилорэм къыдыхэлъятаагъеу республикэм Ioftshenysyoxhэр зэрэшцихъэрээр республика ишаа игушыгъ къышыхи гъэштигъ.

— Адыгейим ипсэуپлэхэр аужыре шапхъэхэм адиштэхэу гъэпсыгъэнхэм мэхъанэшхо етэты. Цыифхэм ящыгъэ-кI-псэуки нахыши хууным ар изы лъэбэкъу. Къалэхэмрэ къуаджэхэмрэ зэфэдэхэу псэунхэм тынаэ тет, — къуагь Къумпыл Мурат.

Нэужым республикэм и Лышьхъэ Щындже щыпсэурэ нахыжхэм гүчилэгъу афэхъугъ. Ахэм къызэралуагъэмкI, зэхъокыныгъэшүхэу къуаджэу илэхэм

агъеразэх ыкI къоджэдэсхэм ацэлкI Къумпыл Мурат гүчилэх фабэхэр пагъохыгъэх.

Щындже дэт гурит еджапIэу N 24-м икIэлэгъяджэхэмрэ ишаа Къумпыл Мурат зауигъэкIагь. Ахэм гумэкыгъ горэхэр ялэхэмэ зашигъэгъозагь. Зэдэгүшгээгъум къызэрэшхагъэшыгъэмкI, аужыре ильэсхэм республикэм гъэсэнгъэм ыльэныкъокI Ioftygъо щызэшүхыгъэр бэ.

Нэужым Къумпыл Мурат мэфэкI Ioftxhabzэм хэлэжьагъэхэм республика ишаа афэгушуагь. Ильэс заулэкI лэшлэгъу хууцт районым итарихь миц фэлэжьэгъэ цыифхэм атхыгъу эзрилтытэрэр ащ къуагь.

МэфэкI Ioftxhabzэм хэлэжьагъэхэм республика ишаа афэгушуагь. Ильэс заулэкI лэшлэгъу хууцт районым итарихь миц фэлэжьэгъэ цыифхэм атхыгъу эзрилтытэрэр ащ къуагь.

— Экономикэм, социальнэ лъэнэхъюхэм гъэхъагъэхэр ашынхэм тъэгъу-сузу тыфэлажь. Щагухэр гъэкэжыгъэнхэм, гъогухэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэм, къуаджэхэр нахь дэгъо псэунхэм апаа муниципалитетым пшэрыльзу эзшүүхырэ бэ, — къуагь Къумпыл Мурат.

Район гупсэм, къызэрхъюхъэхэхэе республикэм къырыкштэм ыгъэгумэкIу Тэхъутэмькье районым щыпсэурэр зэрэмымаикIрэхэр республикэм и Лышьхъэ къыхигъэштигъ. Ахэм ныбжыкIэхэр бэу зэрхэтым зэригъэгушхорэр къуагь.

Тэхъутэмькье районым, республикэм хэхъоныгъэхэр ашынхэм зиахыши хэлхэм ыкI Ioftshenysyoxhэр зиэхэм къалэжыгъэ къэралыгъ тохижэр мэфэкI зэхахэм ашаратахыгъэх. Шольырым итын анах лъапIэу медалэу «Адыгейим и Щытхъуэхэ» зыфилорэр афагъэшшошагь Яблоновскэм дэт гурит еджапIэу N 5-м икIэлэгъяджэу Анна Романовамрэ, Инэм щыщ посольшээ, меценатэу Цундышк Руссланрэ. Адыгейим народнэ гъэсэнгъэмкI изаслуженэ Ioftygъо хууцхэ кэлэццыкI ыгытээ «Ручеек» зыфилорэм Ioftygъо Татьяна Кияевар, Тэхъутэмькье гурит еджапIэу N 1-м ишаа игудзэу Тальэко Марзиет. ЩытхъуцIэу «АР-м культурэмкI изаслуженэ Ioftygъо» зыфилорэр къыфагъэшшошагь Тэхъутэмькье районным культурэмкI игъэлэорышлээ ишаа Ацуумыжк Рустам.

Джааш фэдэу Адыгейим и Лышьхъэ ирээнгъэхэ тхылхэр зыфагъэшшошагъэхэм аратыжыгъэх.

Республикэм ыкI Тэхъутэмькье районым ятвортсек купхэм, ордылохэм мэфэкI Ioftxhabzэр лъагъэклотагь.

ГЪОНЭЖЫКЬО Сэтэнай.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Щытхъур къылэжъыгъ

УФ-м монополием пэшүеклөгъэннымкээ икъулыкъу итхъаматэу Игорь Артемьевым иунашьоклэ нэкъокъоныр шхъафитэу щытынм ыкли предпринимательствэр шуагъэ кытэу къэухъумэгъэнным илахьышу зэрахишьыхъэрэм фэшл монополием пэшүеклөгъэннымкээ Гъэорышилпээу АР-м щылэм итхъаматэ игуадзэу Жэнэлл Аслъан щытхъуцлэу «Үрысыем монополием пэшүеклөгъэннымкээ икъулыкъу илофышлэ гъэшүагъ» зыфиорэр къыфагъэшьошагъ.

Аслъан 1992-рэ ильэсэм мэлтэлтфэгъум кышигэгъэжъагъэу монополилем пэшүеклогъэнэмкэ қулыкъум юф щешшэ. Антимонопольнэ политикикэмкэ ыкын экономическе льэ-

ныкъуакIэхэр ухъумэгъэнхэм-
кIэ РСФСР-м и Къералыгъо
комитет и Адыгэ гъэорышапIе
иотдел иведущэ специалистэу
иоошлэн ригъэжьагъ. А ильэс
дэдэм щэфаклохэм яфитыны-

гъэхэр къэухъумэгъэнхэмкіэ
отдельим ипащэу, 1998-рэ ильэ-
сым шэкіогъум УФ-м монопо-
лием пешүекіогъэнымкіэ и
Гъэйорышланліу АР-м Ѣылж
ипащэ игуадзэу агъэнэфагъ.

Ильяс зэкіләткіләхем монополием пешүеклөр күлгүкүм ищтыкху ыкін ирәзенгъэ тұхылъхер, медалеу «За отличие в службе» зыфилоу я 3-рә степень зиңэр кыяфагъешшошагъәх. Джаш фәдәу исенәнхъят хәшшыкылышко зэрэфиріләм, илоғшыләнкі гъэхъагъәхэр зәришшылхәрәм ыкін анти-монопольнә политикәм изәхәщән илахьышу зәрахишшылхәрәм афәші АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тұхылъкә кыяфагъешшы.

Урысыем монополием пәшүле-
кългъэнимкіә икъулықыу и Гээ-
лорышланыләу АР-м щыләм ило-
ышшәхәм агу къаделәу Жәнәл!
Аслыан щытхъуціәу къыфагъе-
шъошагъэмкіә фәгушлох. Ипса-
уныгъә ыкін гу къуачіәу иләм
къакымычәу, тапәкін ищтыхъу
аригъалоу, игупсәхәм адатхъеу
шыләнәу фельялох.

ТхылъеджэпIакIэ къышызэIуахыгъ

Чъэпьюгъум и 1-м муниципальнэ образованиеу «Джэджэ район» зыфиорэм Дондуковскэ чыпілә тхыльеджаплэу N 4-р ыльапсэу модельнэ тхыльеджаплэ кыышызэлүахыгъ.

Федеральныэ проектым кызыл-зэрэдильтийтэу, модельнэ тхылъ-еджап!эхэм язэхэцэнкэ 2019-рэ ильэсэымк!э зэнэктюкъум теклоньгъэр кыышыдээзыхыгъэхэм Дондуковскэ чынп!э тхылъеджап!эр ашыщ. Лъяпкъ проектэу «Культурэм» ишапхъэк!э федеральнэ бюджетын щыщэу сомэ миллионы 5, республикэ бюджетын къинк!эу мин 555,56-рэ, чынп!э бюджетын щыщэу — 617,284-рэ кыыфат!уулшыгъ.

Модельнэ шапхъэм диштэү тхыльеджаплэм ищүкігээ یэмэпсүмэхэр, компьютернэ, мультимедийнэ техникэр кызыз-кільгэхъягъэх. Тхыльеджаплэм ифонд экземпляр 4300-кэ нахыбы б хуугъээ; ахэм аяцыхъих гэхъэгү ыкын дунээ классикэр, джырэ авторхэм япроизведениехэр, литературнэ премии зэфрешхъяфхэм ялаураеатхэм ятхыльхэр, нэмүкіхэри. Ильяс

къес модельнэ тхыльеджаплэм итхыль фонд литературак!эр ык!и гъэзет зэфэшхъафхэр къыхэхъоштых. Тхыльеджаплэм къаклохэрэм планшетхэмк!э, компьютерхэмк!э lof аш!эн амал агьотыщт, аш иш!уагъэк!э Лъэпкь электроннэ тхыльеджаплэм зырапхын ык!и научнэ, художественнэ loвш!агъэхэм зафагъэнэсэн алъэк!ышт.

Стаицэу Дондуковскэм щыг-
псэүхэрэм охьтаклэм диштэ-
рэ модельнэ тхыльеджаплэр
льэшшэу ашлогогъашэгъон ыкли
ащ фэдэ күлтүрэ Ioшшланлэ
ялэ зэрэхъуульэр ягуап. Ашлуабэ
шлэу мэфэкл шыкликэм тетэу ар
кызыэрэзэшуахыщым ежагтэх.
Щэч хэлтээп мы тхыльеджаплэр
культурнэ зэхэхъэплэ гупчэ
зэрэхъуущтым, цыфхэр нахь
зэрэзэрэшшэлтхэм ыкли твор-
чествэм бэмэ зызэрэфагъэ-
зэштым.

Охътак!эм итхылъеджап!э

Фабэр къатIупщыныM фэхъазырых

Чыңғар къэблагъэ. Пчэдыжырэ ыкъи пчыхъэрэ хэвшьыкъеу чыңғетагь. Къушхъэм, Лэгъо-Накъэ, апэрэ осыр кыщесыгъ, ау шэххэу жүүжыгъэ. Тигъунэгъу Краснодар краим ирайон заулэмэ оси, ошъи къащехыгъэх. Шэххэу кыгъэштэу ригъэжъэнки пшэххэштэп.

Ау теубытагъэ илэу къэплон пльэкыщтыр цыфхэм фабэр къызщаатыщт пальэр ары. Ар Урысые Федерацием и Правительствэ иунашьоу 2011-рэ ильэсым ашти, 2019-рэ ильэсым зэхъокыныгъэхэр зыфа-шыгъэм къыщело — зэлъылы тэу мэфитфэ фабэу щыэр градуси 8-м нахь маклэу зикку-дыникэ, фабэр къатыщт. Аушъольыр зэфэштхяафхэм ты-къэзыуцухъэрэ дунаим изытет зэращызэфэмидэм къыхэкіеу ахэм япащэхэм фабэр цыфхэм къызщаатууцщымкэ уншьоу гъэнэфагъэхэр аштэнхэу фиты-ныгъэ яи.

Тыдэкі апэррапшіеу көзгөз-
фәбенәу рагъажықхәрәр кіләл-
циқылу Ығызыпіләхәр, еджапіләхәр,
сымәджәшхәр ықыл поликлини-
никәхәр, ащ ыүж цыифхәр зы-
щыпсәурә унәхәр арых.

Фэхъязырха адэ къалэм ипсэуплэ-коммунальнэ хъизмэт илофышлэхэр фабэр къатлупшынны?

Мы упчылар Мыекъуапэ иад-
министрации псэуплэ-комму-
нальэ хъызмэтимкэ и Гъэ-
Иорышаплэ ипащэ игуадзэу
Николай Шмигироловым еттыгъ.
Ащ къызэрлиуагъэмкэ, псы, газ,
электроэнергие рыкыуаплэхэм
ягъэцкэлжын пэуагъэхъанеу
мы ильэсым сомэ миллион 46-
рэ къалэм къыфатулышыгъарь.

Үнэ зэтөхэм, тофшилтэхэм, нэмийк учреждениехэм фабэр игъомын икъоу алэктагжэхьаным фэшл администрацием пэшюрыгжэхьэу зэхигжэүцогъэ планым тетэу гъэцкэлжэхын тофхъябзэхэр зэшүүхыгжэх.

Псэүпілэ политикамэр коммунальн хъызмэтымрекілә отдельм испециалист шъхьаңа күчтә.

къылуагъ:
— Къалэр къимафэм фэхъазыр. Къэнагъ щылэмэ, фабэр къызыатышт уахътэр къесыифекъе дагъэззыжынынэу коммунальшикъар иғле иншитыхъ.

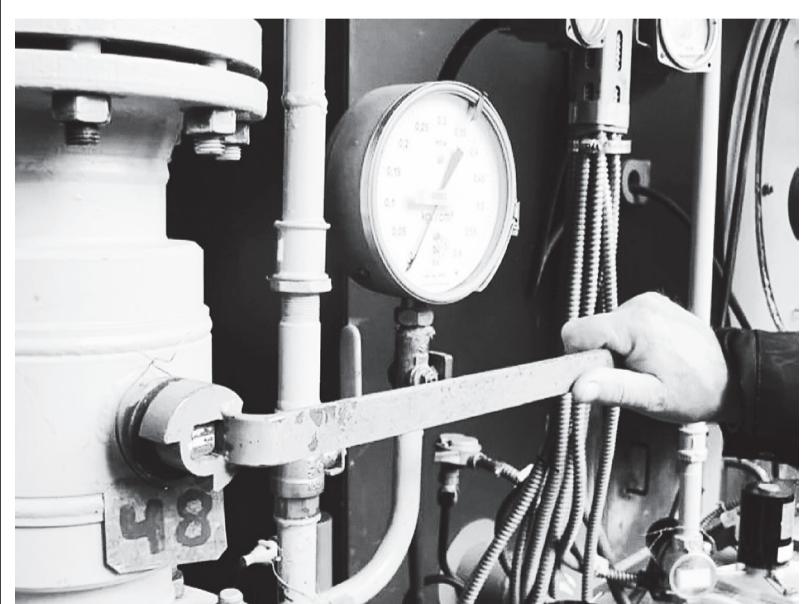
шүүхээр игьё ифээцтых.

Непэрэ мафэм ехүүлэу кы-
мафэм зэрэфхэвзайрхэр къэ-
зыгъешынкъэжыре псөольэ
паспортхэр 694-мэ къаратыгах.
Ахэм ашыщэу 414-р псөуплэх,
190-р — тошшанлэх, кілэццыкыл
ынчынлэх тунчных намыкынх

ыгыпээх, тучаных, нэмыхкых.
Гъэлорышкло компаниехэм
къагъэтгүнэхэр унэ зэтхэм
япсырыкlyаплэхэм чагъэхэр
афэхъутгъэхэм, псыр къаклэ-
чъыштмэ, жырыкlyаплэхэр
сапэм ыкудагъэхэмэ ауплээ-
кlyагъэх.

Акционер общества «Майкопские тепловые сети» зыфилорэм гъэфэбэлэ 43-мэ кымафэм зыэрэтырагъэпсыхъагъэр зэрагъэшлэгт. Кымафэм фэхъязырхеү пэгъокыншых.

(Тикорр.)

ГҮЭТЭРЭЗҮҮЖЫН

«Адыгэ мақъэм» иномерэу Іоныгъом и 25-м къыдэкыгъэм ия 3-рэ нэкүлбгъо ит материалэу «2020-рэ ильэсым АР-мкіэ Іофшігъу ыкли зыгъэпсэфыгъо мафэхэм яхьыллагъ» зыфиорэм хэуکъонигъэхэр хэхүхъяльгъэх. Таблицэм бэрэскэшхомрэ бэрэскэжьыемрэ щызэблэгъэуцукыгъэхэхъугъэ, апэрэ колонкэм ия 4-рэ абзац зэрэштын фаер: мэзаем и 23-р.

Тхаклоу Шэуджэн Аюбэ къызыыхъугъэр ильеси 115-рэ хъугъэ

Игупшысэ адыгэ литературэм хэлъ

Шэуджэн Аюбэ Ибрахимэ ыкъор Іоныгъом и 14-м 1904-рэ ильесым Теуцожь районом ит къаджэу Аскъэлае къызыыхъугъ.

Еджэн-гъесэнгъэм уасэ зыщыфашыщтыгъэр уахътэм къыхехъухъягъэр Аюбэ игуапеу шэнгъэм лыкъуагъ. 1947-рэ ильесым Мыекъопэ кіэлэ-егъэдже институтыр, 1949-м – Всесоюзнэ юридическэ заочнэ институтыр (ВЮЗИ) къуухъигъях.

Шэуджэн Аюбэ Совет хабзэм изэтегъэуцон-зэтегъэпсыхъан ыкъуаче бэу хехъагъ: Адыгейм икомисомн изэхэшакъохэм ашы-щыгъ, комсомолын I-рэ зафар идегатагъ. 1922 – 1924-рэ ильесхем (ЧОН-м) пшъерлыкъ хэушхъафыкъыгъэхэм язэшо-хын фэгъээгъэгъэ частым иотряд икомандирьагъ. Хэгъэгу зэошхом ыпэкъ Іенэтэ инхэр зэрихъягъах: Пэнэжъыкъою раб-исполкомын чыгуюю иофхэмкэ иотдел ипащэу, ВКП (б)-м Адыгэ хэкумкэ изэхэшэкъо бюро иуполномоченнэу, партием и Пэнэжъыкъою рабком иапэрэ секретарэу, Пэнэжъыкъою раб-исполкомын итхъаматэу щы-тигъ. 1927 – 1937-рэ ильесхем Адыгэ хэкумкэ ОГПУ-м иэш-

хъетыгъ. Пшъерлыкъо зы-хэль Іенатэхэр Таджикистан, Ярослав хэкум ашигыгъыгъэр, Адыгейм бандитизмэр щыгъекло-дигъэнэм чанэу хэлэжьагъ ыкъы Гурит Азием басмачествэм щебэнгъэнэмкэ иофшо-ылэжьагъ.

А. Шэуджэныр 1941-м къы-щегъэжьагъэу 1944-м нэс дзэм хэтигъ, полкын икомисареу нэмыц техакъохэр зэкэфэгъэн-хэм ыкъы Кавказ, Дон, Укра-инэр, Кырым пыим къы-э-клахъынхэшь шхъафыкъ хэжигъынхэмкэ заохэм ахэ-лэжьагъ. 1944-рэ ильесым гвардием иподполковникицэр илэу үгээшхоу къытыраща-гъэхэм ялхыгъэу дзэм къыхэкъыжыгъ. Лыхъуажынгъэу зэрихъа-гъэм пае Быракъ Плыжыгъ, Жъюго Плыжыгъ яорденхэр, Хэгъэгу зэошхом яорденеу апэрэ шуашэ зилэр, медальхэр къыфагъэшьошагъах.

Зэо ужым, 1945 – 1958-рэ ильесхем, Шэуджэн Аюбэ хэ-тэгум ичыпээ зэфшъхъафхэм

иоф ашишлагъ: Кировабадскэ мэкъумещ институтыр (иль-э-ситто), Мыекъопэ кіэлэгъэдже институтыр (1946 – 1947), адвокатэу ыкъы аш ыужым юри-дническэ консультацием ипащэу (ильеси 4-рэ), Мыекъопэ худо-жественнэ-производственнэ мастерскоим иэшхъететэу (ильеси 7-рэ).

Тхэным зыфиғъэзагъ

Ытхыхэр 1955-рэ ильесым къыщыублагъэу хиутыщтыгъэх. Мы ильесхем урысыбзэктэхэхэхэу къыдигъэкыгъэх очеркау «Шэуджэн Мос» (1958), Л.Ю. Плескачевскэр игъусэу, худо-жественнэ-документальнэ по-востэу «Не забудьте!», «Над Псекупсом». Мы повеститумэ советскэ дээклолхэм Хэгъэгу зэошхом къинэу, хъазабэу ща-лъэжьагъэр, гъэрьипэм пыим зыреъуцохэм мафэ къэс аджа-лыр къашхъафыгъеми, агуу зерамыгъэкодыгъэр, къарыу

зыхагъотэжьи, амалэу яэр зэрхэхыли, гъэрьипэм ашхъэ къырахъыжьи, партизан отряджэм якъуажынхэр зэрафэукчыгъэр апэрэ повестэу «Не забудьте!» зыфиорэм къыщылотагъ. Ятлонэрэри советскэ цыифхэм япс-е-мыйблэжынгъэ-лыхъуажынгъэхъе-хэльэу ашыкъигъэтхыагъ. А. Шэуджэныр ытхыгъэр мыбэми, тарихын чыпэшко Ѣзыбу-тыгъэхъе-хэльэу зэошхор нэм къыкъэзигъэуцох, а охтэ ху-гъэшагъэр зыльапсэх. Уйблэ-къыгъэ пшын фаеу ыльтыгъагъ. А. Шэуджэныр, аш демигъэштэни плъэкыщтэп. Адыгэ литературэм тхакъом игупшысэ ин хехъагъ, итугуу пшынныр къыл-лэжьагъ.

Мамырыкъо Нуриет.

Тыгъупшэ хъущтэп

Іоныгъом и 1-м Къуекъо Асфар истатьу «Шур къызыщыдэкоежырэр» зыфиорэр «Адыгэ макъэм» къыхиутыгъагъ. Тыгъэр сыгукэ сштагъэ.

Хэта а хуугъэшагъэм ишып-къаплэ къытфэзийтэн зыльэгъы-щтыгъэр, ежь аш хэтигъэмэ анэмькэу? Ашкэ Асфар «тхъа-уегъэпсэур» къылажкыгъ. Цыиф-хэм (анахъав чылдэсхэм) къахъекъи хуугъэшагъэ горхээр алэклэхэй. Ныбжъеу илажъэм, иофэу зыпъльтигъэм е ежь ыш-хъекъи гумэкыгъоу илажъэмэ къахъекъи. Асфар къытегуущыгъэ-тэе уахътэм икъэбар ашэн фае ар тэ тшхъэ къырыгъуагъэш. Ар тхыгъэу щылэмэ, тицыфхэм къашхъафэшт, зыщыхъугъэ охтэ дэдэм зэхафынэу мыхъу-гъеми. Республике ухууныр къызэркъо иофыгъэп! Лыхъуаж-хэм зэо закъор арэл лыгъэ зыщызэрхъэрэр. Хъаулыеу ытуагъэп ныла усаклом «Я к штыку приравняу перо!». Гу-щылэшым цыифым ригъэш-шэштэпир бэдэд!

Гъэзет нэклубгъом Шхъэ-лэхъо Абубэчыр исурэт зисэ-льягъом, мы лы шагъэр мылэ-гъахэ фэдэу слытагъэ, сида пломэ ар щымылэжьэу къызышо-гъэшыгъуай. Асфар мы статьям гупшысэшко ыгурэ ышхъэрэкэ щызэригъэфагъ. Акъылыр къызыпкырыгъыгъэри, щытхъур къэзилэжыгъэри дэгъоу къыдгу-ригъэуагъ. Республике ухууныр къикыщыгъээр тэркэ гурылого-ягъеми, ар къызыгурьохэрэр

тилагъэх. Ахэр тыгъупшэхэхъущтэп. Асфар итхыгъэ къыхэхсхыншь, джыри зэ тягупшы-сэжьын а гүшүэ шагъомэ.

«...Уиахътэ сида щыгъэхъагъэр?» алоу лэхүкхэр къытэ-упчыхэмэ, ятложын джы ти. А онатемых мафхэм типшэгъэр Шхъэлахъомэ я Абубэчыр. Үнүбжъеу емылъытыгъэу, ар гупсынкэ-лэпэссынкагъ, лъэл-кым пае зэклако илажъеп... Мы лышшум, аш ижъау чытагъэ каламэ...»

Тхэм аш фэдэ гумэкі къыт-ферэмыхъыжь, тфикъун фай къызэптигъэгъэр. Хэбзэ зеклу-кэлэхэ зеклохээ, Адыгэ Республике щылэшагъэр.

Ар француэмэ революцием пае алоягъэу щылэнгъэм къы-хахыгъэм удэлпэхъымэ, Абу игубзыгъагъекъи къылажкыгъээр хуриогъуаеп. Нахъ тэрэзэу плон хуумэ, Абу псаузэ саугэйт зы-фиғъэуцужыгъ. Тхъэр разэ фэхъун, зэрэтилэмкэ сиы-гушуукыщтыгъ, аш сиши фэдэу уасэ фэсшыщтыгъ.

Тхэм тыгъупшэхъынэп, Абу ыужи цыиф тэрэзхэр къытитынх, аш идуунэеопльякъи къызыгурьуагъэхэр аш итгогу тетынх. Мары Асфари ахэм ашыщ. Ишылэнгъэ гъогу ур-пэлээ, жъэу къепщэрэм зыри-гъэхъэу зэрэшымытэр, дэлони,

иагъ, Адыгэир тарихымкэ дэ-гъо сэшлэ, осэшко фэсшэи шууилхъуажхэм яушыгъэ, яшлэнгъэ куухэм ачэ учэхъашунэу зэрэшымытэм. Шью, кіэлаклээмэ, сидигъуи ахэм ялыхъуажынгъэ шьеупэсигъэу шуущтын фае». А гүшүэхэр Асфар итгогогъуухэу къысшошы. Тхэм шум феш, имурад да-хэхэри къыдэхъунхэу сиыфэльяо.

Пшыкъэнэ Май.

Улап.

ЛЪЭПКЪЫБЭХЭМ ЯМАМЫРНЫГЪЭ ДИН

Шъачэ ишмамыр Цэй Иляс. Ильес 26-рэ ыныбжь, Мэфэхъаблэ дэс косовэ адигэхэм аыш, Дин гъесэнгъэр Къебертэе-Бэлькъар Республика м щигъотыг. Гупчэр къызызэуахыгъэм щегъягъау Шъачэ къекуагъау щэлажь. Бэрэскэшко хъутбэхэм анемыкъяу шоигъоногъе зиэхэм арапыбзэр щизергъашэн зыщальэкъыш курсхэр зэрээхашаагъаэр хегъэунэфыкы:

— Цыиф лъепкъ зэфэшхъаф 12-мэ ябыслымэнхэр нэмазым къаклох. Гупчэм ахэр зэрээз-фишэхэр тигуал. Къурданым къышело цыифхэм загоды мыхунэу. Аш зэгурмыногъэр къышежь. Зыч-зыгчэгъоу зэктэу, зэгургоу зэдэлажьхэрэр, зэдэпсэухэрэр шум изехъаклох.

Бэрэскэшко хъутбэхэм къе-къолагъэхэм аышау гүшүэгъу тъызфэхъугъаэр Мэфэхъаблэ щышау Абазэ Издединэ Бла-щэпсынэ къикыгъе Дышъакъ Анзоррэ.

Ильесиц фэдиз хъугъе Шъачэ ислам культурнэ Гупчэр къызызэуахыгъэр. Къатишэу зэтет унэм нэмаз зышы зышоиго нэбгырэ 500 фэдиз а зы уахытэм зэдычэфэшт. Цыиф лъепкъ зэфэшхъафхэм ябыслымэнхэр бэрэскэшко хъутбэр бламыгъакъеу мыш къекуаллэх.

Абазэ Издин: «Мэфэхъаблэ щышау нэбгырэ заулэ тыхью Шъачэ тъыкъекуагъау тыхэлажь, посоольшмэ тахэт. Нэмых тильэпкъэгъухеми тащыокъ. Гупчэм тыйэфещэ, тигуал мыш фэдэ зэхэхьапэ тиэ зэрэху-гъэр. Быслымэн мэфэхъаблэ къэблагъэ зыхурэм тадэхъ тэкложы, ау нахыбэм мыш тыйэлажь, нэмазшыгъохэм, хъутбэхэм яуха тэфэу гупчэм тъыкъекуаллэ. Цыиф лъепкъ зэфэшхъафхэу бэ къекуаллэрэ, зын-унагъом фэдэу тыйэхэт.

Дышъакъ Анзор: «Чэчэнхэр, ингушхэр, дағыстанхэр... тэ, адигэхэм, анэмыхеу бэ мыш щизблэкъирэр. Тхальэяуплэ къодуе щымытэу, мыр тэркэ ныбджэту зэхэхьап, ислам Гупчэм тыйэфишагъ. Апэ сыйызкъом, адигабзэкъ гүшүэгъэрэ зызэксэхэм сигуалэу сильп-къэгъухэм сяяллагъ, зыкъяз-гъашлагъ. Мыш фэдэ гупчэм Шъачэ зэрэдэтыр тигуал».

Быслымэн мэфэхъаблэ гупчэм щиздагъэмэфкъых. Ипчэхъэр зэлхүгъигъе зэпйт. Быслымэн форумэу бэмшишэу Шъачэ щыкъуагъэм хэлэхъэнэу къеколлэгъе хъаклэхэм ашыгъэмийн Гупчэр зэрэгэлзэхь ашоигъоу мыш къеблэгъагъэх. Пстэуми аш осё ин фашыгъ.

Бибарс Мукардас — Саратов хэкум имуфтий:

— Глобализацием шуагъау пылтым нахы зэрарэу къылы-къырэр нахыб. Ар сэ сиеплыкъ. Цыифхэм къызхэкъигъе лъепкъхэм якультурэ, яшэн-хабзэхэр, яндэлфыбзэ икью ашэнхэ фое. Мыш фэдэ гупчэхэр а лъэнхъомкъ 100-иэгъушу хъунхэ альэкъышт. Диньимрэ лъепкъ шэнхимрэ пытэу зэхэгъэхэу къызэдэхъаклох. Ары ислам гупчэхэр культурнэ гупчэхеу зы-

къышитхэр. Советскэ лъэхъаным мэшитхэр зэфашыгъыгъагъэх, раутыжыгъагъэх. Джы, Тхэм-кэ шыкур, мэшитхэр икэрыкъ ашыгъых, быслымэнхэм пчэхъэр афызэуахыгъ. Ар зымыуасэ щыэл. Ау лъепкъ шэн-хабзэхэм, лъепкъ культурэм тафэсакын, къэтыухумэнхэ фое.

Кифах Бата — Волгоград хэкум имуфтий:

— Мыш фэдэ гупчэхэр къэралыгъом бэу итынхэ фое. Къэлэшхохэр культурнэ гупчэхэм афэнхыкъох. Цыиф лъепкъ зэфэшхъафхэр ахэм ащэпсэух, дин зэфэшхъафхэр алэжых. Шъхаджи ифитынгъэхэр къыдхэлтэгъэн фое.

Мыхъамод Рахимов — Ставрополь краим имуфтий:

— Шъачэ иадминистрации 100-иэгъушу къытфэхъу. Культурнэ гупчэр къэралыгъом изыгъэпсэ-фыпэ къэлэ шыхаэ дэты зэрэху-гъэр лъэбэккүшү. 2014-рэ ильесим Президентэу Владимир Путинр Урысыем ишьольыр муфтийхэм залокъ, ислам культурнэ гупчэхэм мэхъянэхшо зэрэлэр, яофшэн уасэ зэрэ-шишырэр къариолгъагъ. Быслымэнхэмрэ чыристанхэмрэ Шъачэ зэрэшьизэхахъэхэрэр, зэрэшьизэдэлажьхэрэр нэры-лъэгъу.

Денис Мустафин — УФ-м ибыслымэнхэм я Совет илъыкъ:

— Быслымэнхэм я Советэу УФ-м щизэхэшагъэм хэбзэгэ-уцуу-гъэхэм япроектыкъэхэр къэралыгъо къулкъуухэм къахильхэ шоигъу. Къэлэгъаджэхэм афэдэу, чыпэ имамхэм социаль нэ пакетхэр ялэнэу щыт. Ислам культурэм, шэнгэгъэм ыкъи гъесэнгъэм 100-иэгъу ягъэгъотыгъэнэимкъ Фондым грантхэр — мыльку 100-иэгъухэр — къаритызэ имамхэм яоф

ашэн альэкъынэу гъэлсыгъэн фое. АР-м ибыслымэнхэм я Диндэлэжъялээ яофшо ешэл. Кавказым имуфтиятхэр зэкъотхэу яоф ашэл.

Шъаукъо Асфар — АР-м ыкъи Пшыэ шьольыр ябыслымэнхэм я Диндэлэжъялээ ипащэ игуадз:

— Тэ джыдэдэм федеральнэ телевидением иканалхэм тыкъагъэлэгъоным, быслымэн программэхэм, каналхэр ёшынхэм тыфэбэнэн фое. Мыхъужь хъумэ, интернет-каналхэри дгээфедэштых. Ахэм яшуагъакъе ислам культурэм итарихъ, непэ

изует, гъесэнгъэ икъу цыиф жуягъэхэм алэкэдгэхъан тлээ-къышт.

Непэ быслымэн организациехэм яофшэн игуунапкъэхэм заушомбгъу. Форум зэфэшхъафхэм, зэлжэгъухэм язэхэшэн, лъепкъ ыкъи дин организации зэмэлэжүүгъохэм яофшэн зы лъагъо зэдэтыращ, Урысыем ишьольырхэр зыкъынгъэм фещэх, къэралыгъом ишынэгъончагъэ фэлажъях.

ТЭУ Замир.
АР-м изаслуженнэ журналист.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

ШПУКЛЭ ТЫГУ ИЛЪЫШТ

Гушуагъорэ гукъаорэ къызэмыхылурэ цыиф щыэл. Гъашэ зиэлм лэнэгъи ил.

Цыиф пэпчь игъашэ гъэшэгъонэу зэхэль, ау щыэнгъяэр зильялэм игъашэ дышьэпсэ ёгъашуагъау пстэуми къахэчы, имафэ, ильяс пэпчь лъэбэккү пытэхэм-къ, гүгэ зафэкъ тхыхагъэ мэхъу, пкэн-чъеу зэрэшьимыгъаэр, ильэпкъ, ихэку, иунагъо, иллакъо, цыифхэр гүнэнчъеу зэрикэсагъаэр, зэрэхъалэлгъаэр, зэрэ-чаныгъаэр ильягъо къытенэ. Джаш фэдэ цыифыгъ зигугуу къесшыщт (къытхэм-тыжъеу) Уджыху Юрэ Заубеч ыкъор.

Цыифым игъашэ ызыныкъо зыщылэ-жъэрэ чылпэлэм щекло. Сыд фэдэ яофшал-пэ ултыми, цыифхэр ары узгэлэлэп-эштири, узгэлэптуыщтири. Хэти цыифы-

гъэу хэлъыр къызыщылъагъорэр яофшал. Узыхэтхэм уахэзагъау, улоофшал тэрээзэу бгъэцэгъешумэ, ари насылыгъ. А лъэнхъомкъ Юрэ насылыгъу. Аш дахэкъ итегушилэнэр къылэхъыгъ. Щы-мылэхъими, цыифыр зыгу къинэхъырэр игупсэхэм язакъоп; дэгъо зышэштгээхъими, яоф дэзьшагъэхэм ашыгъу-шэрэп.

Хэти щыэнгъяэрэ гъюгуу Тхъэм къыфи-гъэнэфагъаэр зэпчыфэ шоу ылэхъынэу итэо зыфирагъэмкъ ыцэ дахэкъ еплоныр-тефэ, ау, гухэкли, зыраложырэр, дунаим зыхэхъыжъыкъ ары.

Уджыху Юрэ исэнхьат хэшхыкъышо фырилагъ. Физикэр аригъэхъыщтигъэ.

Юрэ цыиф къызэркъоу, шырытэу, шыпкъагъэ хэльэу зэрэшьим къыхэхэм ёджааклохэми, ян-ятэхэм шу альэгъ-щтыгъэ. Гъобэкъое гурт ёджаал-пэ ильесыбэрэ яоф щишиагъ. Пенсием куи зэтэсэхъими, ЕГЭ-м фиуххазырыштыгъэх хыисалыкъ, ылкъ алимхэу. «Еджаал-пэ зыщезгэдэжагъэхэм ылкъ къашыгъына?» ыоштыгъэ.

Юрэ унэгъо дахэ къыцинаагъ. Зэдьрагъаштэу ишхъэгъусэрэ ежыррэ ялъфыгъэхэр зэдаплуу-гъэх, зэдалэжъигъэх.

Нэбгырэ пэпчь дунаим псалму щишиагъэр ахърэтым къыщылкъэхэми алошь, Алхахым джэнэт лъаплэр Юрэ къырет, ишхъэгъуси ильфыгъэхэм ильесыбэр къарэгъаш. Тыпфэрэз, Юрэ, шуукэ тыгу илъыщт.

СТИШУ Нуриет.

Гъобэкъуай.

Веломарафоныр, щыIэнныгъэр

Хэлэжьагъэр – 2500-рэ

Адыгэ Республикаем ия 28-рэ ильэс фэгъэхьыгъэ веломарафонэу Мыеекъуапэ щыкъуагъэм нэбгырэ 2500-рэ фэдиз хэлэжьагъ.

Гъатхэм күшхъэфчъэ спортым пыщагъэхэм язэулыгъхуяа тикъалэ щыкъуагъэхэм ябгъапшэмэ, марафоным хэлэжьагъэхэр фэдитуулыгъ нахьыбэ мэхъух.

Зэхахъэр заублэм республикэм и Лышхъяа Күумпъил Мурат физкультурэм пыльхэм къафэгъуагъ, япсауныгъ агъэпынэу афиуагъ.

Адыгейим и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Правительствэм, Парламентым якъулыкъушэхэр, районхэмрэ къалехэмрэ къарыкыгъэхэр, Мыеекъуапэ щыпсэухэрэр марафоным щызэулыгъа. Республикаем күшхъэфчъэ спортымкэ и Федерации ипащэу Анатолий Лелюк къызэртиуагъ, зэхэцаклохэм пшъэрыль шыхъааэу ялэр марафоным къырагъэблэгъагъэхэм япсауныгъ агъэпынэмкэ, языгъэсфыгъо уахътэ гъешэгъонэу агъэкъонымкэ 1991-эгъу афэхъунхэр ары.

Республикэм физкультурэмкэ ыкы спортымкэ и Комитет журналистхэм алае пэшорыгъэшэу зэулыгъуухэр зэхишагъэх, цыфхэм макъэ арагъэунымкэ щыкъешуухэр къагъотыгъэх.

Хэгъэгу зэошхом иветеранеу Валентин Жуковыи ильэс 95-рэ ыныбжъ. Шэнышу зэрэфхэхьуяа, күшхъэфчъэм тесэу къалэм иурамхэм къарыкъуагъ.

Сигуапэу зэхахъэм сихэлажъэ, къэлэцыкъуухэр къашуублагъэу зынбыжъ хэклотагъэмэ анэсэжъэу сыйяджэ физкультурэм нахьыбэрэ пыльхынхуяа, — къитуагъ В. Жуковыи.

Премьер-министрэм игуадзэу Сапый Вячеслав, Адыгэ Республикаем гуманитар уштынхэмкэ институт ипащэу Плайужу Адам, министрхэрэ Мэрэтикъо Рустем, Миэрэ Джанбеч, республикэм физкультурэмкэ ыкы спортымкэ и Комитет итхаматэу Дэгужье Мурат, нэмыкхэу гүшүэгъу тызыфхэхъэхэм марафоным зызэриушъомбгъурэр Иофшэгъэ дэгъуулыгъ альтыагъ.

Күшхъэфчъэ спортымкэ республикэм спорт еджаплэ зыщы

зыгъесэрэ пшъашхъэм янэ-ятэхъэр, яныбджэгъухэр зэхахъэм ягуалэу кызэрэкъуагъэхэр кытауагъ, нэпэепль сурэтхэр къафэнэжыщых.

Мыеекъуапэ иурамхуяа къафагъэхэр, зы къеклокыгъор километри 7 мэхъу, марафоным хэлэжьагъэрэм къаклугъэх, зэклемки километрэ 43-рэ.

Анахь псынкъеу гъогууанэр къэзийкъущымкэ зэнэкъокуугъэхэп. Нэбгырэ пэпчь игууетынгъэш эхахъэм къышигъэлэгъуагъ.

Пчэгур Къэзигъэдэхагъэхэр

Спорт шьошэ зэккухъэр ашыгъэу нэбгырэ пшы пчъагъэ тльэгъуагъ. Тэхьутэмькье районым иадминистрации физкультурэмкэ ыкы спортымкэ и Комитет ипащэу Джармэко Азмет Бжыхъэхъоежъым, Тэхьутэмькъуаа,

Щындже, нэмыкхэм къарыкыгъэхэр зэхахъэм чанэу зэрэхэлажъэхэрэм тыщигъэгъозь.

Щындже къоджэ псэуплэм ипащэу Пшыукл Алыйрэ аш игудаэу Пратэкъо Налбайрэ күшхъэфчъэхэр агъэхъазырыгъэх, спорт шуашхэр ашыгъ. Марафоным изэхэцаклохэм афэрэзэху гъогу техъагъэх.

Майкэ гъожхъэр ашыгъэу Бжыхъэхъоежъым щыщ ныбжыкъэхэр күшхъэфчъэхэмкэ къалэм иурамхэм къарыкъуагъэх. Хятитэ Алый футбол дэгъоу ешъэ, Адыгейим изэнэкъокуу чанэу хэлажъэ. Күшхъэфчъэ спорти зэрэшгэшэгъонир къытифитоатагъ.

Республикэм күшхъэфчъэ спортымкэ иеджаплэ зыщыгъасэхэрэ пшъашхъэхэр дахэу фэпагъэх. Адыгейим икомандэ зэрэхэтхэр яшуашхэм атетхагъ. Ятеплэхэе марафоныр къагъэхэрэлакъ.

Республикэм күшхъэфчъэ спортымкэ иеджаплэ зыщыгъасэхэрэ пшъашхъэхэр дахэу фэпагъэх. Адыгейим икомандэ зэрэхэтхэр яшуашхэм атетхагъ. Ятеплэхэе марафоныр къагъэхэрэлакъ.

Чэчэним къикъыгъэх

Республикэм ибыракъ агъэбатээ Чэчэним щыщ къалехэр күшхъэфчъэхэмкэ къалэм иурамхэр къаклугъэх. Купым ипащэу Бекхан Данзаевым къытиуагъ Адыгэ Республикаем спортсменхэм ныбджэгъуныгъэ адьряаэу зэулыгъуухэм зэрэхэлажъэхэр. Язэфыщытыкъэхэр щызэнгъэм щагъэптынэм фэшамалышуухэр къызэдагъотих.

Краснодар, Ставрополь крайхэм, Ростов хэкум, нэмыкхэу шольырхэм къарыкыгъэхэр марафоным щытлэгъуагъэх.

Къаш Плъыжым Адыгейимрэ Чэчэнимрэ яшъолтыр къутамэ-

хэри марафоным щызэулыгъэх. Юлия Бахваловамрэ Хъызыр Захираевымрэ зэралытэрэмкэ, япсауныгъэр зыгъэптыэрэ күшхъэфчъэ спортым зызэриушъомбгъурэм ишуагъэхэе къэлэцыкъухэри нахьыбэ хъухуяа зэхахъэм щызэулыгъэх.

Дунаим самбэмкэ гъогогу 11 дышъэр кыышызыхъыгъэу, Урысыем и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Хъасанэкъо Мурат иепллыкъэхэр щызэнгъэм къылпкырээхъях. Аш къызэрэхигъэшыгъэу, рекорд агъеуциуним, апэрэ чыпилэр къыдахынэм зэхахъэм хэлэжъагъэхэр фэбэнагъэхэп. Ареу щитми, япсауныгъэ зыгъэптыэ зышоигохэр күшхъэфчъэ марафоным зэфишагъэх.

Адыгэ Республикаем и Лышхъяа Күумпъил Мурат километрэ 43-рэ хъурэ гъогур кызэклэхъэм ыуж марафоным хэлэжъагъэхэм гүшүэгъуагъ, нэпэепль сурэтхэр атырахыгъэх. Журналистхэм зэдэгүштэгъуадырилагъ.

«Щылэкъэ-псэуклэ тэрэз цыфхэм язэним марафоныр фэлорышэ. Ныбжэ зэфэшхъафхэр зиэхэр физкультурэм спортымрэ апшэгъэнхэм тыпиль. Мыш фэдэ спорт зэулыгъуухэм къэлэцыкъухэм, ныбжыкъэхэм ягуетынгъэ къалэты. Псауныгъэ пытэ зиэлэлэхъэр гъэсгэгъэнхэр тофыгъо шхъяаэхэм ахжэлэлти. Мыш фэдэ зэхахъэхэм зядгээшъомбгъууним тапэкли тыпильыщ», — къылыагъ Күумпъил Мурат.

Марафоным чанэу хэлэжъагъэхэм, спорт унагъохэм, нэмыкхэм шхъяафтынхэр аратыжъагъэх.

ЕМТЫИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзыгъэхъэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьрияа зэпхыныгъэхмкэ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхм 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифттыр 12-м нахь цыкъунэу щитэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкегъэхкъожых.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъяа тыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телефон-радиокъэтынхэмкэ ыкы зэлъы-Иэсикъэ амалхэмкэ и Министрстве и Темир-Кавказ чыпэгъэхэрэ шапл, зэраушыхъяа тыгъэрэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъяа тыгъэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчагъэр
4283
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2471

Хэутынм узцыкъэтхэнэу щит уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаушихъяа тыгъэр
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэм
игуадзэр
Мэцлээко С. А.

Пшъэдэкъижь зыхъырэ секретарыр
Жакъэмкъо А. З.

